

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาสภาพการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการปฏิบัติงานวิชาการ ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศกนคร เขต 3 ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ตามลำดับ ดังนี้

1. วัตถุประสงค์การวิจัย
2. สมมติฐานการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สรุปผลการวิจัย
6. อภิปรายผล
7. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูผู้สอน เกี่ยวกับสภาพการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการปฏิบัติงานวิชาการ ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศกนคร เขต 3 ในสถานศึกษาที่มีทำเลที่ตั้งและขนาดต่างกัน ตลอดจนศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานเกี่ยวกับการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการปฏิบัติงานวิชาการ ของสถานศึกษา

สมมติฐานการวิจัย

1. โรงเรียนที่มีทำเลที่ตั้งต่างกันมีสภาพการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการปฏิบัติงานวิชาการ ของสถานศึกษา แตกต่างกัน
2. โรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีสภาพการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการปฏิบัติงานวิชาการ ของสถานศึกษา แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศกนนคร เขต 3 ปีการศึกษา 2548 จำนวน 2,118 คน จาก 220 โรงเรียน

1.2 กลุ่มตัวอย่างเป็นครูผู้สอนได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratify Random Sampling) กำหนดโดยใช้ตารางเครซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan) ได้กลุ่มตัวอย่างรวม 327 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการใ้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการปฏิบัติงานวิชาการ ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศกนนคร เขต 3 จำนวน 73 ข้อ โดยมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ของลิเคอร์ท (Likert) ซึ่งมีระดับการวัด 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ถามครอบคลุมสภาพการใ้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการปฏิบัติงานวิชาการ และแบบสอบถามปลายเปิด ให้แสดงความคิดเห็นโดยเสรี เกี่ยวกับการใ้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการปฏิบัติงานวิชาการ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทั้งหมด มาตรวจความสมบูรณ์และคัดเลือกละเอียดฉบับที่สมบูรณ์ไว้
2. ตรวจสอบให้คะแนนเป็นรายข้อ แต่ละฉบับตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้
3. การวิเคราะห์ข้อมูลของผู้วิจัย วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป โดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้
 - 3.1 วิเคราะห์ข้อมูลกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามขนาดโรงเรียนและทำเลที่ตั้งด้วยร้อยละ (Percentage)
 - 3.2 หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการใ้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ในการปฏิบัติงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศกนนคร เขต 3

ทั้งโดยภาพรวม รายด้าน และรายข้อ แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 100)

3.3 เปรียบเทียบการใช้การใ้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการปฏิบัติงานวิชาการ จำแนกตามขนาดและทำเลที่ตั้งของโรงเรียน ในภาพรวมและรายด้าน โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทาง (Two-way ANOVA) เมื่อพบว่าไม่นัยสำคัญทางสถิติแล้วจึงได้ทดสอบความแตกต่างรายคู่ของค่าคะแนนเฉลี่ยรายคู่ โดยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe)

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการใ้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการปฏิบัติงานวิชาการ ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 3 พบว่า

1. การศึกษาสภาพการใ้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการปฏิบัติงานวิชาการของสถานศึกษา ที่มีทำเลที่ตั้งต่างกัน โดยรวมอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

1.1 ด้านคติ ความคิด ความเชื่อ พบว่า พื้นที่ราบ มีสภาพการใ้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการปฏิบัติงานวิชาการของสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนพื้นที่ติดแม่น้ำ มีสภาพการใ้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการปฏิบัติงานวิชาการอยู่ในระดับมาก

1.2 ด้านศิลปะ วัฒนธรรม และขนบธรรมเนียมประเพณี พบว่า พื้นที่ราบ มีสภาพการใ้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการปฏิบัติงานวิชาการของสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนพื้นที่ติดแม่น้ำ มีสภาพการใ้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการปฏิบัติงานวิชาการอยู่ในระดับมาก

1.3 ด้านการประกอบอาชีพของท้องถิ่น พบว่า พื้นที่ราบและพื้นที่ติดแม่น้ำ มีสภาพการใ้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการปฏิบัติงานวิชาการอยู่ในระดับมาก

1.4 ด้านแนวปฏิบัติหรือเทคโนโลยีท้องถิ่น พบว่า พื้นที่ราบและพื้นที่ติดแม่น้ำ มีสภาพการใ้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการปฏิบัติงานวิชาการอยู่ในระดับมาก

2. การศึกษาสภาพการใ้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการปฏิบัติงานวิชาการ ของสถานศึกษา จำแนกตามขนาดโรงเรียนโดยรวม พบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่ โรงเรียนขนาดกลาง มีสภาพการใ้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการปฏิบัติงานวิชาการของสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก ส่วนโรงเรียนขนาดเล็ก มีสภาพการใ้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการปฏิบัติงานวิชาการของสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

2.1 ด้านคติ ความคิด ความเชื่อ พบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่ มีสภาพการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการปฏิบัติงานวิชาการ ของสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก ส่วนโรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดเล็ก มีสภาพการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการปฏิบัติงานวิชาการของสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง

2.2 ด้านศิลปะ วัฒนธรรม และขนบธรรมเนียมประเพณี พบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่ มีสภาพการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการปฏิบัติงานวิชาการของสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก ส่วนโรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดเล็ก มีสภาพการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการปฏิบัติงานวิชาการของสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง

2.3 ด้านการประกอบอาชีพของท้องถิ่น พบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่และโรงเรียนขนาดกลาง มีสภาพการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการปฏิบัติงานวิชาการของสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก ส่วนโรงเรียนขนาดเล็ก มีสภาพการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการปฏิบัติงานวิชาการของสถานศึกษา ด้านการประกอบอาชีพของท้องถิ่น โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

2.4 ด้านแนวปฏิบัติหรือเทคโนโลยีท้องถิ่น พบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่และโรงเรียนขนาดกลาง มีสภาพการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการปฏิบัติงานวิชาการของสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก ส่วนโรงเรียนขนาดเล็ก มีสภาพการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการปฏิบัติงานวิชาการของสถานศึกษา ด้านการประกอบอาชีพของท้องถิ่น โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

3. ผลการเปรียบเทียบสภาพการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการปฏิบัติงานวิชาการของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 3 จำแนกตามทำเลที่ตั้งและขนาดโรงเรียนต่างกัน โดยรวม พบว่า สถานศึกษาที่มีทำเลที่ตั้งและขนาดแตกต่างกันมีสภาพการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการปฏิบัติงานวิชาการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และโรงเรียน ขนาดใหญ่กับโรงเรียนขนาดเล็ก และขนาดกลางกับขนาดเล็กมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนโรงเรียนขนาดใหญ่กับขนาดกลางไม่แตกต่างกัน

เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า

3.1 ด้านคติ ความคิด ความเชื่อ สถานศึกษาที่มีขนาดแตกต่างกันมีสภาพการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการปฏิบัติงานวิชาการ แตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนสถานศึกษาที่มีทำเลที่ตั้งแตกต่างกัน มีสภาพการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการปฏิบัติงานวิชาการ ไม่แตกต่างกัน และโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่กับขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่กับขนาดกลาง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนโรงเรียนขนาดกลางกับขนาดเล็กไม่แตกต่างกัน

3.2 ด้านศิลปะ วัฒนธรรม และขนบธรรมเนียมประเพณี สถานศึกษาที่มีขนาดแตกต่างกันมีสภาพการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการปฏิบัติงานวิชาการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนสถานศึกษาที่มีทำเลที่ตั้งแตกต่างกัน มีสภาพการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการปฏิบัติงานวิชาการ ไม่แตกต่างกัน และโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่กับขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่กับขนาดกลาง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนโรงเรียนขนาดกลางกับขนาดเล็ก ไม่แตกต่างกัน

3.3 ด้านการประกอบอาชีพของท้องถิ่น สถานศึกษาที่มีทำเลที่ตั้งและขนาดแตกต่างกันมีสภาพการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการปฏิบัติงานวิชาการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และโรงเรียนขนาดใหญ่กับขนาดเล็ก และโรงเรียนขนาดกลางกับขนาดเล็ก มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนที่มีขนาดใหญ่กับขนาดกลางไม่แตกต่างกัน

3.4 ด้านแนวปฏิบัติหรือเทคโนโลยีท้องถิ่น สถานศึกษาที่มีทำเลที่ตั้งและขนาดแตกต่างกันมีสภาพการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการปฏิบัติงานวิชาการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และโรงเรียนขนาดใหญ่กับขนาดเล็ก และโรงเรียนขนาดกลางกับขนาดเล็ก มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนที่มีขนาดใหญ่กับขนาดกลางไม่แตกต่างกัน

4. ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการปฏิบัติงานวิชาการ ของสถานศึกษา โดยเรียงลำดับจากจำนวนผู้ให้ข้อเสนอแนะจากมากไปหาน้อย พบว่า

4.1 ด้านคติ ความคิด ความเชื่อ ได้แก่ ควรจัดทำเอกสารนิทานพื้นบ้าน ดำเนินพื้นบ้าน คติสอนใจให้แพร่หลาย ควรให้พระสงฆ์มีบทบาทในการพัฒนา อบรมคุณธรรม จริยธรรม ควรนำนิทานพื้นบ้าน ดำเนินพื้นบ้าน มาเป็นคติสอนใจ และแนวทางการดำรงชีวิต ควรมีการอบรมจริยธรรมและศีลธรรมอย่างต่อเนื่อง ควรฝึกการปฏิบัติศาสนกิจในวันสำคัญ ทางศาสนา

4.2 ด้านศิลปะ วัฒนธรรม และขนบธรรมเนียมประเพณี ได้แก่ แหล่งน้ำ ป่าไม้ชุมชน ภูเขา ควรมีการการจัดประชุมอบรมสัมมนา เกี่ยวกับการอนุรักษ์สถานที่ และทรัพยากรที่สำคัญของท้องถิ่น ควรกำหนดตารางและแหล่งข้อมูล การเชิญผู้รู้หรือปราชญ์ ท้องถิ่นมาเป็นวิทยากรให้ชัดเจน

4.3 ด้านการประกอบอาชีพของท้องถิ่น ได้แก่ ควรเชิญผู้รู้หรือปราชญ์ ท้องถิ่นมาเป็นวิทยากร ควรเชิญช่างเทคนิคท้องถิ่นมาเป็นวิทยากร ควรจัดทำเอกสารเกี่ยวกับการเกษตร เช่น การทำเกษตรผสมผสาน การทำนา ควรนำเสนอผลงานนักเรียนจากผลิตภัณฑ์

จากการเกษตร เช่น การทำเกษตร เป็นต้น ควรพัฒนาฝีมือในการทำงานหัตถกรรม เช่น ทอเสื้อกท ทอเสื้อผ้า เป็นต้น

4.4 ด้านแนวปฏิบัติหรือเทคโนโลยีท้องถิ่น ได้แก่ ควรจัดการอบรมทางวิชาการเกี่ยวกับการประกอบอาชีพที่เกิดจากการผสมผสานความรู้ดั้งเดิมกับแนวคิดหรือปฏิบัติและเทคโนโลยีสมัยใหม่ ควรจัดทำเอกสาร ใบความรู้ ใบงานเกี่ยวกับเทคนิคการเพาะพันธุ์ปลา และสัตว์น้ำ ควรจัดหาวิทยากรท้องถิ่น และแหล่งความรู้ในท้องถิ่น ได้แก่ สหกรณ์ ห้องสมุดประชาชน เป็นต้น ควรส่งเสริมการผลิตและการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของนักเรียนเกี่ยวกับ การเพาะพันธุ์ปลา การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ และดอกไม้ประดิษฐ์จากวัสดุในท้องถิ่น ควรพัฒนาเทคนิคการทำดอกไม้ประดิษฐ์จากวัสดุในท้องถิ่น

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยสภาพการใ้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการปฏิบัติงานวิชาการ ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศกนนคร เขต 3 มีประเด็นสำคัญที่ควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. การศึกษาสภาพการใ้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการปฏิบัติงานวิชาการ ของสถานศึกษา ที่มีทำเลที่ตั้งต่างกัน พบว่า อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อพิจารณาตามทำเลที่ตั้ง พบว่า พื้นที่ราบและพื้นที่ติดแม่น้ำ มีสภาพการใ้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการปฏิบัติงานวิชาการ อยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศกนนคร เขต 3 มีการปฏิบัติตามนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศกนนคร เขต 3 อย่างจริงจัง และอาจเป็นเพราะภูมิปัญญาท้องถิ่นในแต่ละกลุ่มมีกรอบที่สามารถนำไปสู่การใช้ในการปฏิบัติงานวิชาการได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ยูพา ทรัพย์อุไร (2537 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาการใ้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในงานการศึกษานอกระบบโรงเรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นในการพัฒนาหลักสูตรและกิจกรรมการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก

2. การศึกษาสภาพการใ้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการปฏิบัติงานวิชาการ ของสถานศึกษา จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่ โรงเรียนขนาดกลาง มีสภาพการใ้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการปฏิบัติงานวิชาการของสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนโรงเรียนขนาดเล็ก มีสภาพการใ้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการปฏิบัติงานวิชาการของสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนขนาดเล็กส่วนมากตั้งอยู่ห่างไกลและอยู่ในชุมชนที่เล็กที่มีช่างท้องถิ่น ช่างฝีมือในท้องถิ่นจำนวนน้อย

และขาดความเข้าใจในการถ่ายทอดภูมิปัญญา รวมถึงขาดการสนับสนุนด้านงบประมาณ อาคารสถานที่ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุภาภรณ์ ใจสุข (2538 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษา การศึกษาแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ผลการศึกษาพบว่า แหล่งทรัพยากรท้องถิ่นที่เป็นผู้ให้การสนับสนุนการจัดการศึกษา ได้แก่ บุคคลในองค์กรรัฐบาลส่วนใหญ่พร้อมในการสนับสนุนการจัดการศึกษา ส่วนบุคคลในองค์กรเอกชน บุคคลในองค์กรศาสนา และบุคคลในองค์กรชาวบ้าน ส่วนใหญ่ ไม่พร้อมในการสนับสนุนการจัดการศึกษา โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่เคยได้รับการสนับสนุนการจัดการศึกษาจากบุคคลในองค์กรรัฐบาล บุคคลในองค์กรเอกชน บุคคลในองค์กรศาสนา และบุคคลในองค์กรชาวบ้าน โรงเรียนที่เคยได้รับการสนับสนุนการจัดการศึกษาส่วนใหญ่ได้รับในด้านงบประมาณ บุคลากร อาคารสถานที่ และวัสดุอุปกรณ์จากบุคคลในองค์กรรัฐบาล

3. ผลการเปรียบเทียบสภาพการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการปฏิบัติงานวิชาการของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 3 พบว่า

3.1 สถานศึกษาที่มีทำเลที่ตั้งต่างกันมีสภาพการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการปฏิบัติงานวิชาการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนที่ตั้งอยู่บนพื้นราบส่วนใหญ่จะเป็นชุมชนที่มีขนาดใหญ่ มีประชากรอาศัยอยู่เป็นจำนวนมากทำให้เกิดการประกอบอาชีพที่มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในท้องถิ่นเป็นอย่างมาก ทำให้มีช่างฝีมือเป็นจำนวนมาก ส่วนชุมชนที่อยู่ในพื้นที่ติดแม่น้ำสงครามยังคงดำรงชีวิตแบบดั้งเดิม มีคติความเชื่อในเรื่องพิธีกรรมต่าง ๆ เป็นจำนวนมากกว่าพื้นที่ราบ จึงส่งผลให้มีสภาพการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการปฏิบัติงานวิชาการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อังกุล สมคะเนย์ (2535 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาพัฒนาหลักสูตรในโรงเรียนประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี พบว่า โรงเรียนที่มีทำเลที่ตั้งต่างกันได้นำภูมิปัญญาชาวบ้านที่ประกอบอาชีพมาพัฒนาหลักสูตรในลักษณะปรับกิจกรรมการเรียนการสอนหรือกิจกรรมเสริมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2 สถานศึกษาที่มีขนาดต่างกันมีสภาพการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการปฏิบัติงานวิชาการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดกลางส่วนมากตั้งอยู่ในเขตเมืองและชุมชนขนาดใหญ่ ซึ่งมีการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นและเทคโนโลยีเป็นจำนวนมาก นอกจากนั้นยังมีบุคลากร งบประมาณ เพียงพอ และ โรงเรียนขนาดเล็กส่วนมากตั้งอยู่ห่างไกลและอยู่ในชุมชนที่เล็กที่มีช่างท้องถิ่น

ช่างฝีมือในท้องถิ่นจำนวนน้อยและขาดความเข้าใจในการถ่ายทอดภูมิปัญญา รวมถึงขาดการสนับสนุนด้านงบประมาณ อาคารสถานที่ จึงส่งผลให้มีสภาพการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการปฏิบัติงานวิชาการ แตกต่างกันซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อังกูล สมคะเนย์ (2535 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาพัฒนาหลักสูตรในโรงเรียนประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี พบว่า โรงเรียนที่มีทำเลที่ตั้งและมีขนาดต่างกัน ได้นำภูมิปัญญาชาวบ้านที่ประกอบอาชีพมาพัฒนาหลักสูตรในลักษณะปรับกิจกรรมการเรียนการสอนหรือกิจกรรมเสริมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการปฏิบัติงานวิชาการ ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 3 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้

1.1 จากผลการวิจัย พบว่า ครูผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการปฏิบัติงานวิชาการ ของสถานศึกษา ในพื้นที่ราบ ด้านศิลปะ วัฒนธรรม และขนบธรรมเนียมประเพณี น้อยที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารและครูผู้สอนจึงควรให้ความสำคัญในการนำศิลปะ วัฒนธรรม และขนบธรรมเนียมประเพณี ในท้องถิ่นไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในสถานศึกษาให้ เช่น ผู้บริหารควรให้การนิเทศ ติดตามและช่วยเหลือการพัฒนาหลักสูตรไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียนอย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง

1.2 จากผลการวิจัย พบว่า สภาพการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการปฏิบัติงานวิชาการ ของสถานศึกษา ในพื้นที่ราบ ด้านแนวปฏิบัติหรือเทคโนโลยีท้องถิ่น เป็นอันดับน้อยที่สุด ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรให้ความสำคัญในการนำหลักสูตรท้องถิ่นที่เน้นการนำเทคโนโลยีในท้องถิ่นไปใช้ในสถานศึกษาให้มากที่สุด เช่น หลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการสาน การปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสมและสอดคล้องกับท้องถิ่น เป็นต้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหา ตลอดจนความต้องการในการดำเนินงานสภาพการใช้อนุมัติปัญหาท้องถิ่นในการปฏิบัติงานวิชาการ ของสถานศึกษา

2.2 ควรศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลหรือความสัมพันธ์ต่อการดำเนินงานสภาพการใช้อนุมัติปัญหาท้องถิ่นในการปฏิบัติงานวิชาการ ของสถานศึกษา

2.3 ควรมีการวิจัยปัญหาการใช้อนุมัติปัญหาท้องถิ่นในการปฏิบัติงานวิชาการ ในสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูวิชาการ

2.4 ควรมีการวิจัยเฉพาะกรณีเชิงคุณภาพในสถานศึกษาที่ประสบผลสำเร็จในการใช้อนุมัติปัญหาท้องถิ่นในการปฏิบัติงานวิชาการ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY